

Suvestinė redakcija nuo 2013-01-01 iki 2015-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [75-2273](#), i. k. 1001010ISTAIIII-1906

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
POLIGRAFO NAUDOJIMO
Į S T A T Y M A S**

2000 m. rugpjūčio 29 d. Nr. VIII-1906
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato poligrafo naudojimo tvarką, tyrimo poligrafu subjektų, specialistų bei asmenų, kurie tiriami poligrafu, teises ir pareigas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Poligrafas** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos formos sertifikatą turintis prietaisas, fiksuojantis kvėpavimo, kraujotakos, kitus fiziologinius pokyčius, atsirandančius asmens organizme tyrimo poligrafu metu, kuriais grindžiamas šiuo prietaisu tiriamo asmens teiginių teisingumo vertinimas.

2. **Tyrimas poligrafu** – (toliau – tyrimas) kompleksinis psichofiziologinis tyrimas, skirtas asmens teiginių teisingumui įvertinti, naudojant poligrafą.

3. **Tyrimo specialistas** – asmuo, turintis specialų profesinį pasirengimą bei atitinkantis kitus šio įstatymo nustatytus reikalavimus.

4. **Tyrimo subjektai** – valstybės institucijos, pagal šį įstatymą įgaliotos atlikti tyrimą poligrafu.

5. Įslaptinta informacija – informacija, apibrėžta Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje.

3 straipsnis. Tyrimo subjektų veiklos teisiniai pagrindai

1. Tyrimo subjektai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, kitais Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Respublikos Prezidento dekretais, Vyriausybės nutarimais bei kitais teisės aktais.

2. Tyrimas poligrafu draudžiamas, išskyrus šiame įstatyme numatytiems tyrimo subjektams.

4 straipsnis. Tyrimo subjektai

1. Tyrimo subjektai yra šios valstybės institucijos:

1) Vidaus reikalų ministerijos įgaliota institucija;
2) krašto apsaugos sistemoje – Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos;

3) Valstybės saugumo departamentas;

4) Finansų ministerijos įgaliota institucija;

5) Specialiųjų tyrimų tarnyba.

2. Šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais tyrimo subjektai tiria poligrafu tuos asmenis, kurių tarnyba yra susijusi su įslaptintos informacijos naudojimu, apsauga ar susipažinimu su ja:

1) atitinkamos institucijos valstybės tarnautojus, pareigūnus ir karius, taip pat asmenis, atrinktus tarnybai šiose institucijose;

2) valstybės tarnautojus, pareigūnus ir asmenis, atrinktus valstybės tarnybai, jeigu to prašo kitos Lietuvos Respublikos valstybės institucijos.

3. Tyrimo subjektuose steigiamos specialios tyrimą atliekančios tarnybos, tiesiogiai pavaldžios šių subjektų vadovams. Tyrimo taisykles nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o tyrimo tarnybos darbo tvarką tvirtina tyrimo subjekto vadovas.

5 straipsnis. Tyrimo tikslas, objektas ir atvejai

1. Tyrimo tikslas – patikrinti šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų ir jų suteiktos arba atitinkamų valstybės institucijų surinktos informacijos, susijusios su šiame straipsnyje nurodytais asmenimis ir jų aplinka, patikimumą.

2. Tyrimo objektas – valstybės tarnautojų, pareigūnų ir karių, kurių tarnyba susijusi su įslaptintos informacijos naudojimu ir (ar) apsauga, bei asmenų, atrinktų tokiai tarnybai, suteikta arba atitinkamų valstybės institucijų surinkta informacija, susijusi su šioje dalyje nurodytais asmenimis ir jų aplinka.

3. Asmenų, nurodytų šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje, tyrimas gali būti atliekamas šiais atvejais:

1) sprendžiant klausimą dėl leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išdavimo ar panaikinimo, kai yra pagrindo manyti, kad asmuo nuslėpė arba pateikė melagingus biografijos faktus ar kitus duomenis apie save ir savo aplinką;

2) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atliekant asmens tarnybinį patikrinimą, vidinį ar kriminalinės žvalgybos tyrimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-2257](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 122-6116 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2257

3) tiriant nusikaltimus, kitus teisės pažeidimus, įskaitant drausminius nusižengimus, kurių padarymu įtariami šie asmenys, jei tiriamos veikos yra susijusios su nustatytos darbo, susipažinimo su įslaptinta informacija ar tokios informacijos naudojimo bei saugojimo tvarkos pažeidimu;

4) kai yra pagrindas manyti, kad asmeniui daromas neteisėtas poveikis, turintis reikšmės nustatytai susipažinimo, darbo su įslaptinta informacija tvarkai, tokios informacijos naudojimui bei saugojimui;

5) esant asmens prašymui atlikti pakartotinį tyrimą.

6 straipsnis. Tyrimo apribojimai

1. Tyrimas neatliekamas arba atidedamas, jeigu:

1) asmuo yra neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų arba vartojęs medikamentus, galinčius turėti įtakos tyrimui;

2) asmuo serga psichikos liga arba dėl patologinės būsenos negali suprasti savo veiksmų esmės ar jų valdyti;

3) asmuo yra laikinai nedarbingas dėl sveikatos būklės;

4) nustatoma, kad tiriamojo asmens psichinė, psichologinė, fiziologinė ar fizinė būklė trukdys kokybiškai atlikti tyrimą.

2. Tiriamojo asmens būklę įvertina asmuo, atliekantis tyrimą, o prireikus – ir sveikatos priežiūros specialistas.

7 straipsnis. Tyrimo tvarka

1. Prašymą atlikti tyrimą ir medžiagą apie tiriamą asmenį tyrimo tarnybos vadovui pateikia valstybės institucijos, kurioje tarnauja ar yra atrinktas tarnauti tiriamasis asmuo, vadovas arba jo įgaliotas šios institucijos personalo tarnybos vadovas.

2. Tyrimo tarnybos vadovas per 3 darbo dienas nuo prašymo atlikti tyrimą gavimo dienos, o išimtiniais atvejais – nedelsiant jį išnagrinėja ir priima sprendimą paskirti tyrimą. Sprendime atlikti tyrimą nurodoma: tyrimo laikas ir vieta, aplinkybės, dėl kurių bus tiriama, asmens, kuriam skiriamas tyrimas, vardas, pavardė. Su šiuo sprendimu asmuo supažindinamas pasirašytinai.

3. Tyrimas atliekamas ne anksčiau kaip po 2 darbo dienų nuo sprendimo paskirti tyrimą priėmimo dienos, o išimtiniais atvejais, tiriamajam asmeniui sutikus, tyrimas atliekamas nedelsiant.

4. Išvada apie poligrafu tirtą asmenį pateikiama prašymą atlikti tyrimą pateikusiam pareigūnui.

5. Asmens tyrimas atliekamas, tiriamajam asmeniui sutikus raštu.

8 straipsnis. Tyrimo specialisto teisinis statusas

1. Tyrimo specialistas turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) būti Lietuvos Respublikos pilietis;
2) turėti aukštąjį išsilavinimą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytos formos leidimą, suteikiantį teisę atlikti tyrimus poligrafu;

3) turėti leidimą dirbti ar susipažinti su informacija, sudarančia Lietuvos Respublikos valstybės paslaptį, žymima slaptumo žyma „Visiškai slaptai“.

2. Tyrimo specialistas privalo:

- 1) nešališkai atlikti tarnybos pareigas;
- 2) gerbti tiriamo asmens teises, laisves ir orumą;
- 3) laikytis tarnybinės etikos;
- 4) laikytis nustatytos darbo su poligrafu tvarkos;
- 5) tyrimo metu naudoti stebėjimo, garso ir (ar) vaizdo įrašymo aparatūrą;
- 6) saugoti informaciją, sudarančią valstybės ar tarnybos paslaptį;
- 7) išvadą apie tiriamą asmenį pagrįsti tik tyrimo metu gautais duomenimis;
- 8) asmenį, kuriam bus atliekamas tyrimas, informuoti apie tyrimo tvarką.

3. Tyrimo specialistas turi teisę:

1) iki numatyto tyrimo pradžios gauti visą reikiamą informaciją apie tiriamąjį asmenį;
2) atsisakyti atlikti tyrimą, jei turi pagrindo manyti, jog negalės duoti nešališkos išvados, arba esant bent vienam iš šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje numatytų atvejų;

3) nutraukti tyrimą, jei tiriamojo asmens psichinė, psichologinė ar fizinė būklė trukdo kokybiškai jį atlikti.

4. Šio straipsnio 3 dalies 3 punkte numatytais atvejais tyrimo specialistas apie tyrimo nutraukimą, nurodydamas priežastis, nedelsdamas raštu praneša savo tiesioginiam vadovui. Šis, suderinęs su prašymą atlikti tyrimą pateikusių asmeniu, surašo išvadą pakartoti tyrimą arba jį nutraukti.

5. Tyrimo specialistas, surašęs melagingą tyrimo išvadą, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Poligrafu tiriamo asmens teisės

1. Poligrafu tiriamas asmuo turi teisę:

- 1) bet kuriuo tyrimo metu atsisakyti tęsti tyrimą arba padaryti pertrauką;
- 2) žinoti, kad tyrimą fiksuoja stebėjimo, garso ir (ar) vaizdo įrašymo aparatūra;
- 3) susipažinti su tyrimo eiga, naudojama įranga ir tyrimo tvarka;
- 4) sužinoti galutinę tyrimo išvadą.

2. Asmuo, kuris buvo tiriamas poligrafu, per vieną mėnesį po susipažinimo su galutine tyrimo išvada gali kreiptis į kitą tyrimo subjektą, prašydamas atlikti pakartotinį tyrimą. Galutinį sprendimą dėl tokio prašymo priima tyrimo subjekto, kuriam buvo pateiktas prašymas atlikti pakartotinį tyrimą, vadovas.

10 straipsnis. Tyrimo ar jo atsisakymo pasekmės

1. Tyrimo išvada yra naudojama kaip papildoma informacija, apibūdinanti tiriamą asmenį ir jo aplinką. Jeigu asmens tyrimo išvada yra neigiama, taip pat asmeniui atsisakius tirtis poligrafu, atsižvelgiant į visą turimą informaciją apie tiriamą asmenį ir jo aplinką, šiam asmeniui gali būti neišduodamas ar panaikinamas leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.

2. Sprendimas dėl leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija neišdavimo ar panaikinimo gali būti skundžiamas Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Tyrimo metu gautos informacijos panaudojimas ir apsauga

1. Informaciją, gautą tiriant poligrafą, draudžiama naudoti ne tais tikslais, kuriuos buvo norima pasiekti, išskyrus atvejus, kai gaunama informacija apie pasikėsinimą padaryti, rengiamą ar padarytą nusikaltimą.

2. Tyrimo tarnybos pareigūnas įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo užtikrinti valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsaugą.

3. Tyrimo metu padaryti garso ir (ar) vaizdo įrašai saugomi Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. lapkričio 1 d.

13 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė iki 2000 m. lapkričio 1 d. patvirtina teisės aktus, reikalingus šiam įstatymui įgyvendinti.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2257](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 122-6116 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2257

Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymas